

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

de heer Jozef Buts

tegen

VTM-Telefacts, Faroek Özgünes en Thomas Van Hemeledonck

Met een brief van 21 november 2013 dient de heer Jozef Buts een klacht in tegen VTM, journalist Faroek Özgünes en eindredacteur Thomas Van Hemeledonck. Aanleiding zijn twee reportages in respectievelijk Het Nieuws en Telefacts van 1 oktober 2013 over gewezen gevangenisdirecteur Jozef Buts. Faroek Özgünes en Thomas Van Hemeledonck antwoorden met een brief van 23 januari 2014, waarop Jozef Buts repliceert met een brief van 12 september 2014.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 27 januari 2015. Liliane Paeps, echtgenote van Jozef Buts, was hierop aanwezig, evenals Faroek Özgünes, Thomas Van Hemeledonck en Sven Van Damme, bedrijfsjurist bij Medialaan.

DE FEITEN

Naar aanleiding van een nieuw gerechtelijk onderzoek tegen gevangenisdirecteur Jozef Buts door het parket van Turnhout belicht de reportage in Telefacts het nieuwe en ook twee oude gerechtelijke onderzoeken uit 1994 en 2004 tegen Buts. Buts werd eind 2013 geschorst als gevangenisdirecteur van Wortel naar aanleiding van het nieuwe onderzoek. In de reportage komen verschillende getuigen aan het woord, onder wie een aantal anoniem. Advocaat Jef Vermassen spreekt namens zijn cliënt Jozef Buts. Het verslag in Het Nieuws is een korte teaser voor de reportage in Telefacts, met toelichting in de studio door Faroek Özgünes.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager vindt dat de reportage niet had mogen terugkomen op de gerechtelijke onderzoeken van 1994 en 2004 aangezien hij in 1994 buiten vervolging werd gesteld en in 2004 de klachten geseponneerd werden. Bovendien wordt de buitenvervolginstelling volgens klager niet vermeld en zegt men enkel dat ‘de klacht in de prullenmand verdwijnt’ (Telefacts) of ‘met een sisser is afgelopen’ (Het Nieuws). Hij vindt het ook fout dat de reportage een brief van een gedetineerde die hij zou hebben laten verdwijnen, voorstelt als een nieuw element, terwijl van de brief al sprake was in het dossier van 1994.

Klager heeft ook bezwaar tegen het opvoeren van anonieme getuigen. Het waarheidsgehalte van wat ze zeggen is onvoldoende gecheckt en de zaken waarover ze spreken zijn geseponneerd. De reportage houdt er geen rekening mee dat ze handelden uit jaloezie.

Voorts vindt klager dat zijn advocaat onvoldoende wederhoor heeft gekregen. De journalist heeft niet alle elementen die in de reportage aan bod kwamen, aan hem voorgelegd. Klager is ook kwaad omdat VTM een recht van antwoord niet heeft uitgezonden.

Voorts schendt de reportage volgens klager zijn privacy. Naam en toenaam worden alleen genoemd omdat hij blind is en het verhaal gaat over seks en gevangenschappen.

Klager besluit dat de reportage erg suggestief is en hem bewust eenzijdig negatief voorstelt.

VTM zegt dat het, gezien het nieuwe gerechtelijke onderzoek, niet alleen zijn recht maar ook zijn plicht was om het publiek te informeren over de gerechtelijke onderzoeken van 1994 en 2004 tegen Jozef Buts. Het maatschappelijke belang van het nieuwe onderzoek valt niet te betwisten en dat hebben we gekaderd in de geschiedenis van de afgelopen twintig jaar, die een bepaald patroon vertoont, zegt VTM. Bovendien werpen een aantal getuigen een nieuw licht op de vroegere zaken.

In Het Nieuws en Telefacts is volgens VTM duidelijk gezegd dat de onderzoeken van 1994 en 2004 tot niets geleid hebben. De zinsneden ‘naar de prullenmand verwijzen’ en ‘met een sisser aflopen’ maken de term buitenvervolginstelling verstaanbaar voor een breed publiek en geven de realiteit correct weer.

Ook het werken met anonieme getuigen noemt VTM correct en begrijpelijk. Zo niet hadden sommige betrokkenen niet durven getuigen, omdat ze nog binnen het gevangeniswezen werken of (ex-)gedetineerde zijn.

De journalist zegt ook dat hij alle elementen uit de reportage heeft voorgelegd aan advocaat Jef Vermassen en via conference call gelijktijdig aan Jozef Buts. Een weerslag daarvan is opgenomen in Telefacts en Het Nieuws en op die manier is loyaal wederhoor gegeven.

De discussie over het niet opnemen van het recht van antwoord is volgens VTM een juridische aangelegenheid en geen zaak voor de Raad voor de Journalistiek.

Ten slotte betoogt VTM dat de privacy van klager niet geschonden is, aangezien de reportage gaat over gerechtelijke onderzoeken in het kader van het professionele leven van klager.

BESLISSING

Het maatschappelijk belang van een gerechtelijk onderzoek tegen een gevangenisdirecteur wegens seksueel overschrijdend gedrag is evident. Tevens is het relevant om daarbij te verwijzen naar vroegere gerechtelijke onderzoeken over gelijkaardige feiten. Het is niet omdat klager in 1994 buiten vervolging werd gesteld en dat de klachten van 2004 geseponeerd werden, dat daarover niet meer bericht zou mogen worden, zeker niet als er een nieuw gelijkaardig onderzoek gevoerd wordt.

De journalist kan juridische termen omschrijven op een manier die voor een breed publiek toegankelijk en verstaanbaar is, al verdiende het de voorkeur om naast de zinsneden ‘naar de prullenmand verwijzen’ en ‘met een sisser aflopen’ de buitenvervolginstelling ook expliciet te vermelden. Maar het niet expliciet gebruiken van de term ‘buitenvervolginstelling’ is in dit geval, mee gezien de andere omschrijvingen, geen beroepsethische fout.

Gezien het onderwerp en de positie van de getuigen was het gerechtvaardigd en aangewezen om hen in de reportage te anonimiseren. De Raad ziet ook geen redenen om te betwijfelen dat de getuigen effectief bij de zaak betrokken waren.

De journalist heeft klager, via een gesprek met zijn advocaat, een loyale kans op wederhoor gegeven. Of elk element uit de reportage aan de advocaat is voorgelegd, kan de Raad niet uitmaken, maar dat er een uitgebreid gesprek is geweest, wordt niet betwist. Het antwoord van de advocaat is loyaal weergegeven in Het Nieuws en Telefacts.

De Raad spreekt zich niet uit over de betwisting in verband met het recht van antwoord aangezien dat een juridische aangelegenheid is.

Ten slotte betekenen de reportages geen schending van de privacy aangezien ze gaan over gerechtelijke onderzoeken naar het professionele handelen van klager, wat van maatschappelijk belang is.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 12 februari 2015